

VVD 3 [TOESLAGEN]

Specifiek op het punt van de verwerking van de nationaliteit vragen de leden van de VVD-fractie welke stappen de afdeling Toeslagen op korte termijn heeft gezet om te kunnen beoordelen welke andere verwerkingen van nationaliteit (binnen de afdeling dan wel binnen de Belastingdienst) mogelijk onrechtmatig en discriminerend zijn.

Antwoord:

De AP concludeert dat de verwerking van de nationaliteit die relevant is voor het bepalen van de aanspraak op toeslag noodzakelijk is voor de publieke taak die aan Toeslagen is opgedragen. Dat betekent echter niet dat het gegeven bij alle verwerkingen noodzakelijk c.q. objectief gerechtvaardigd is.

De AP heeft breed onderzoek gedaan naar de vraag of Toeslagen nationaliteit rechtmatig verwerkt. De 3 verwerkingen waarbij de AP een overtreding signaleerde, zijn alle drie aangepast zoals in de conclusie van het rapport vermeld staat. De geconstateerde overtredingen zijn dus momenteel niet meer van toepassing. ~~Alle overige verwerkingen van gegevens worden momenteel voor alle zekerheid nogmaals op dit onderwerp nagelopen.~~

Er wordt ook gevraagd naar stappen binnen de Belastingdienst; vanuit Toeslagen niet beantwoord. In kabinetsreactie wordt hiertoe verwezen naar PVA FSV. Hier herhalen?

VVD 7 [UHB/TOESLAGEN]

De leden van de VVD-fractie vragen verder waar en wanneer zowel de afdeling Toeslagen als de AP vindt dat met het gebruik van nationaliteit een grens wordt overgegaan.

Antwoord

Toeslagen volgt het oordeel van de AP met betrekking tot het onrechtmatig gebruik van nationaliteit. Lopende het onderzoek van de AP heeft Toeslagen geconstateerd dat in een enkel geval een query is uitgevraagd, waarbij selectie uitsluitend op nationaliteit heeft plaatsgevonden. Daarvan heeft Toeslagen op voorhand al aangegeven dat deze uitvraag naar de huidige inzichten disproportioneel was.

VVD 10 [TOESLAGEN/UHT]

Hebben deze gesprekken in breder verband reeds plaatsgevonden? Zo nee, waarom niet en hoe is de staatssecretaris voornemens deze gesprekken op te gaan zetten? Zeker ook gezien het steeds kleiner wordende vertrouwen van de groep gedupeerden in de Belastingdienst en de afdeling Toeslagen. Zo ja, in welk verband hebben deze gesprekken plaatsgevonden en hoe reageerden de ouders?

Antwoord

Deze gesprekken zullen op korte termijn plaatsvinden. In de brief van 17 juli jl. heb ik de toezegging gedaan om breder in gesprek te gaan over de effecten die de bevindingen van de AP op ouders hebben gehad, of mogelijk nog steeds hebben. Op 28 oktober ga ik hierover in gesprek met het ouderpanel. Ik wil met de ouders bespreken hoe zij de bevindingen van het AP-rapport hebben ervaren en hoe wij daar nu in de hersteloperatie mee omgaan. Deze onderwerpen wil ik in komende maanden ook bespreken met belangenorganisatie BOiNK en met externe deskundigen, zoals het College voor de Rechten van de Mens en discriminatie.nl. De uitkomsten van deze gesprekken neem ik mee in de hersteloperatie en in het verdere onderzoek naar de effecten op burgers dat onderdeel vormt van de bovengenoemde grootschalig verbeteraankpak.

PVV 13 [Toeslagen]

Kan de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane aangeven hoe drie onrechtmatige verwerkingen in verhouding staan tot het totaal aantal verwerkingen bij Toeslagen?

PVV 14 [Toeslagen]

In hoeverre vallen deze verwerkingen statistisch op dan wel vallen in het niet op het totaal aantal verwerkingen?

Antwoord op vraag 13 en 14:

Toeslagen heeft 38 verwerkingen opgenomen in het verwerkingenregister. De primaire

Met opmerkingen [1]:
Dit heeft de AP toch juist onderzocht? Ze hebben toch niet specifieke verwerkingen onderzocht, maar juist waar wij het gegeven onrechtmatig gebruiken???

Met opmerkingen [2]:
Deze vind ik wel kwetsbaar, omdat we op dat punt nog heel veel werk te verzetten hebben... is er geen uitweg zonder de GEB's te benoemen?

Met opmerkingen [3]:
Ik twijfel of we dit moeten zeggen. Ik zou het liefst alleen verwijzen naar onderzoek AP.

Met opmerkingen Eens. Ik heb de zin verwijderd.

Met opmerkingen [5]:
Volgens mij heeft ze vlak voor het debat van vorige week al met BOiNK en het college gesproken.

UHB?

Met opmerkingen UHB, ik weet dit niet

verwerkingen (33) hebben veelal betrekking op grote aantallen toeslaggerechtigden (bijvoorbeeld "Verstrekken voorschot toeslag" of "automatisch continueren toeslag"). De secundaire verwerkingen hebben een bedrijfsvoeringskarakter (bijv. "Werkstroombesturing"). In hoeverre de drie onrechtmatige verwerkingen zich ~~statistisch~~statistisch verhouden tot het geheel is daarmee niet eenvoudig vast te stellen. Overigens zijn deze 3 verwerkingen alle drie aangepast zoals in de conclusie van het rapport vermeld staat. De geconstateerde overtredingen zijn dus momenteel niet meer van toepassing.

PVV 15 [Toeslagen/UHB]

Kan de staatsecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane aangeven of deze verwerkingen nagenoeg geheel zijn toe te schrijven aan het gebruik van digitalisering, algoritmes en aanverwante digitale profielen, zeker nu twee samenhangen met het risicomodel en een onderzoek naar georganiseerde fraude?

Antwoord

Deze verwerkingen vinden digitaal plaats, zoals het grootste gedeelte van de verwerkingen van Toeslagen. De nationaliteit kan van belang zijn om het wettelijk recht vast te stellen en daarmee is het gebruik van nationaliteit in die situaties gerechtvaardigd. ~~geen keuze~~. De keuze om in digitale verwerkingen met een indicatief criterium karakter, zoals het risico-classificatiemodel, nationaliteit op te nemen is echter een menselijke keuze.

PVV 20 [Toeslagen/UHB]

Is de conclusie van de leden van de PVV-fractie correct dat heden zowel de eerste en/of enige als de tweede nationaliteit niet meer gehanteerd worden als risico-indicator?

Antwoord

Ja. Sinds oktober 2018 wordt nationaliteit niet meer gebruikt in het risico-classificatiemodel voor de kinderopvangtoeslag. In april 2019 is deze indicator ook voor de huurtoeslag verwijderd waarmee nationaliteit niet meer voorkomt in het risico-classificatiemodel.

PVV 21 [Toeslagen/UHB]

Kortom, kan de staatsecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane de leden van de PVV-fractie bevestigen dat nationaliteit op dit moment geen deel uit maakt van het risicomodel?

Antwoord

Ja. Sinds oktober 2018 wordt nationaliteit niet meer gebruikt in het risico-classificatiemodel voor de kinderopvangtoeslag. In april 2019 is deze indicator ook voor de huurtoeslag verwijderd waarmee nationaliteit niet meer voorkomt in het risico-classificatiemodel.

PVV 22 [Toeslagen/UHB]

Wordt een nationaliteit (enige, eerste of tweede) op dit moment bijvoorbeeld niet (meer) gebruikt in combinatie met een postcode en/of woonplaats (of een andere willekeurige risico-indicator) om een risico-inschatting te maken van mogelijke verhoogde kans op fraude?

Antwoord

Nationaliteit wordt op geen enkele wijze meer gebruikt om een risico inschatting te maken van een mogelijk verhoogde kans op fraude.

PVV 23 [UHB; inbreng moet komen van MKB, GO, P, DF&A, Toeslagen, Douane, FIOD en CAP; c.c.]

Kan de staatsecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane aangeven of het niet meer verwerken van een (enige, eerste en/of tweede) nationaliteit fraudebestrijding (ernstig) bemoeilijkt, kan de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane hierbij aangeven waarom het fraudebestrijding al dan niet bemoeilijkt?

Antwoord

Het niet meer verwerken van nationaliteit bemoeilijkt de fraudebestrijding niet. Risicoselectie beoogd niet-compliant gedrag te voorspellen en er zijn voldoende niet discriminerende kenmerken die hiervoor gebruikt kunnen worden.

Met opmerkingen [7]:

Ik zou deze geloof ik anders aanvliegen:

Het risico classificatiemodel beoordeeld alle ingediende aanvragen of wijzigingen van toeslagen.

De queries in CAF onderzoeken betroffen slechts een gering aantal toeslaggerechtigden.

Van queries die specifiek op een bepaalde nationaliteit waren gericht zijn er slechts twee bekend.

Ondanks het relatief geringe bereik van de twee laatste overtredingen, is de ernst ervan zodanig dat de geringe omvang daaraan niets afdoet.

PVV 24 [UHB; inbreng moet komen van MKB, GO, P, DF&A, Toeslagen, Douane, FIOD en CAP; c.c.]

Kan de staatssecretaris aan de leden van de PVV-fractie aangeven of het stopzetten van een aantal applicaties en verwerkingsprocessen al dan niet fraudeopsporing belemmert?

Antwoord

Het proces, zoals omschreven in de GEB/PIA's "behandelen fraudesignalen" en "het risico-classificatiemodel" zijn stilgelegd. Het stilleggen van deze processen is van invloed op de fraudeopsporing.

Voor de PIA behandelen fraudesignalen geldt dat een aantal proces(stappen) zijn stilgelegd, te weten: het verwerken van binnengekomen interne en externe signalen over mogelijk misbruik en oneigenlijk gebruik van toeslagen, het doen van rechtmatigheidsonderzoek o.b.v. deze signalen en het evt. opleggen van een sanctie d.m.v. een bestuurlijke boete of het overdragen van de zaak naar het strafrecht. Voor de volledigheid: dit geldt voor zowel nieuwe als bestaande signalen.

Het risico-classificatiemodel wordt niet meer volledig uitgevoerd. De initiële opwerking van bestanden gebeurt nog wel om andere doeleinden te dienen, zoals het detecteren van aanvragen die over een specifieke drempelwaarde gaan of het vinden van burgers met een onbekend adres. Maar de module die de aanvragers op volgorde van risico zet wordt niet vertaald naar onderzoeksposten. Dit betekent dat risicovolle posten uit het risico-classificatiemodel niet voor behandeling worden aangeboden en de gegevens over de classificatie worden verwijderd. Het niet behandelen van deze posten leidt ertoe dat sommige fouten in aanvragen of wijzigingen van toeslagen niet of niet tijdig gedetecteerd zullen worden.

PVV 25 [UHB; inbreng moet komen van MKB, GO, P, DF&A, Toeslagen, Douane, FIOD en CAP; c.c.]

Kan de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane aangeven of het *on hold* zetten van de werkzaamheden van het Combiteam Aanpak Facilitators(CAF)-team fraudeopsporing al dan niet belemmert?

Antwoord

Het *on hold* zetten van de werkzaamheden van het CAF team heeft op dit moment geen invloed op de fraudeopsporing binnen Toeslagen. Op dit moment vinden er binnen het intensief toezicht team van Toeslagen geen onderzoeken plaats waar het CAF-team een rol in zou kunnen vervullen.

PVV 27 [TOESLAGEN]

Hoeveel fraudezaken komen nu (vermoedelijk) niet meer aan het licht dan wel worden (veel) later ontdekt sedert de nationaliteit niet meer verwerkt wordt in het Beheer van relaties (BVR) dan wel het hieruit voortvloeiende Toeslagen verstrekkingen Systeem (TVS) noch deel uit maakt van het risicomodel, onderzoek van CAF-teams *on hold* is gezet en diverse applicaties zijn stopgezet?

Antwoord

De vraag hoeveel fraudezaken niet meer aan het licht komen is niet te beantwoorden. Wel kan worden opgemerkt dat het niet meer verwerken van nationaliteit de fraudebestrijding niet bemoeilijkt. Risicoselectie beoogd niet-compliant gedrag te voorspellen en er zijn voldoende niet discriminerende kenmerken die hiervoor gebruikt kunnen worden. Op dit moment zijn er diverse applicaties stopgezet waardoor er geen nieuwe fraude onderzoeken plaatvinden. Op dit moment vinden er binnen het intensief toezicht team van Toeslagen geen onderzoeken plaats waar het CAF-team een rol in zou kunnen vervullen.

CDA 38 [Toeslagen]

Kan de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane aangeven of dit signaal tot nu toe intern bij de afdeling Toeslagen onderzocht is?

Met opmerkingen [8]:

Vraag gaat niet alleen over toeslagen, dit kan alleen gelden als de inbreng van Toeslagen aan UHB.

Met opmerkingen [] Ja klopt, zelfde geldt voor vraag 23 en 24. Alleen input dat ziet op Toeslagen.

CDA 39 [Toeslagen]

Klopt het dat specifiek alleen de buitenlandse cliënten zijn stopgezet en op basis van welke informatie is dat gebeurd?

Antwoord 38 en 39:

Dit signaal is onderzocht en er is niet gebleken dat er onderscheid is gemaakt tussen ouders met een buitenlandse achtergrond en ouders met een Nederlandse achtergrond. Er zijn toeslagen gestopt van zowel ouders met een Nederlandse achtergrond als met een buitenlandse achtergrond.

CDA 40 [Toeslagen]

Het komt de leden van de CDA-fractie voor dat het zou kunnen dat de buitenlandse cliënten wel door het risicomodel werden aangewezen en de Nederlandse cliënten niet. Deze leden zien dan echter niet hoe het kan dat een dubbele nationaliteit niet door het systeem geselecteerd werd. Kan de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane daar nader op ingaan?

In het geval van het Toeslagen model werd uitgegaan van Nederlanderschap Ja/Nee als indicator. Als één van de nationaliteiten Nederlands is, wordt deze indicator op Ja gezet. Ongeacht een eventuele andere nationaliteit. Alleen als geen van de nationaliteiten Nederlands is wordt de indicator op Nee gezet.

CDA 41 [Toeslagen]

De derde overtreding betreft twee query's naar nationaliteit die de AP heeft aangetroffen. Een derde query is in juni dit jaar aan de AP gemeld en daarna heeft de afdeling Toeslagen nog drie query's gevonden. De leden van de CDA-fractie vragen de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane van alle zes de query's uiteen te zetten wat het doel was van de query, wat de inhoud ervan was, op welke populatie de query betrekking had en op welke tijdsperiode. Kan de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane tot slot aangeven wat er met de uitkomsten van de zes query's is gebeurd?

Antwoord

De AP heeft onderzoek gedaan naar de query's in de casus [] en de casus [] en ten aanzien hiervan ook conclusies getrokken.

In de casus [] blijkt uit de stukken dat er signalen waren dat aan burgers met de Bulgaarse nationaliteit waarvan de toeslagen eerder waren stopgezet deze weer toegekend hadden gekregen. Hierop is in februari 2014 een query uitgevoerd naar alle aanvragers met een Bulgaarse nationaliteit die tussen 1 juni 2013 en 1 januari 2014 een aanvraag om kinderopvangtoeslag hebben gedaan. Uit het evaluatierapport van CAF [] blijkt dat er nadien geen onderzoek is gedaan naar georganiseerd misbruik van de kinderopvangtoeslag. Deze casus heeft ook niet geleid tot een strafrechtelijk onderzoek. Wel hebben er op individueel niveau mutaties plaatsgevonden. Ik verwijs in dit verband ook naar het antwoord op vraag 1c in mijn brief aan de AP van 23 juni 2020.

De aanleiding voor het uitvoeren van een query in de casus [] betrof een melding over mogelijke fiscale onjuistheden van een groep burgers met de Ghanese nationaliteit. Er is vervolgens een query uitgevoerd in januari 2014 naar alle aanvragers met de Ghanese nationaliteit die op of na 1 januari 2013 kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd. Er is een quickscan opgesteld, waarna er verder geen nader onderzoek dan wel acties hebben plaatsgevonden.

De vier query's die halverwege 2020 zijn gemeld aan de AP waren met name gericht op het monitoren van handelingen via internet ten aanzien van toeslagen vanuit het buitenland (niet zijnde de directe omliggende landen) dan wel gericht op betalingen naar het buitenland. Drie query's zijn ontwikkeld in 2013/begin 2014, van de vierde query is dit niet te achterhalen. Twee query's zijn respectievelijk voor het laatst uitgevoerd in februari en oktober 2019. De andere twee hebben tot de ontdekking gedraaid en zijn na het bekend worden onmiddellijk opgeschort en definitief stopgezet. Er zijn geen aanwijzingen dat de query's een bijdrage hebben geleverd aan het toezicht op het verstrekken van toeslagen.

Met opmerkingen [10]:

Let op, dit komt uit de mail van [] aan de AP waarin de AP wordt geïnformeerd wordt over de vier query's. De omschrijving lijkt niet te matchen als we kijken naar de omschrijving van de vier afzonderlijke query's in deze mail. Daarin wordt namelijk niet duidelijk dat het zou gaan om toeslagen vanuit het buitenland dan wel gericht op betalingen naar het buitenland. Graag naar kijken.

Met opmerkingen [11]:

Hoezo beperkt? Roept vragen op. '...geen aanwijzingen dat ze een bijdrage hebben geleverd...' etc.

Met opmerkingen [] Ik heb de letterlijke tekst overgenomen uit de mail van [] aan het AP, vandaar.

D66 44 [Toeslagen]

De leden van de D66-fractie vragen welke mogelijkheden er zijn om te onderzoeken wat de verdwenen queryverzoeken, en resultaten daarvan, inhielden.

Antwoord

Toeslagen heeft geconstateerd dat er queryverzoeken zijn gedaan waarvan geen resultaten bekend zijn. Navraag bij de afdeling aan welke de verzoeken waren gericht heeft ook geen nader inzicht opgeleverd. Vooralsnog zijn wij geen mogelijkheden om na te gaan tot welke resultaten de queryverzoeken hebben geleid.

D66 45 [Toeslagen/CAP]

De leden van de D66-fractie lezen dat [] heeft verklaard dat in BVR bestaande gegevens over dubbele nationaliteiten pas begin 2015 zijn verwijderd. Het valt deze leden op dat dit ongeveer een jaar na inwerkingtreding van de Basisregistratie Personen (BRP) is gebeurd. Waarom zijn bestaande gegevens over dubbele nationaliteiten in de BVR niet voorafgaand aan, of tegelijkertijd met, de inwerkingtreding van de BRP verwijderd?

Antwoord

De wet BRP is per 06-01-2014 ingegaan, maar bij bestaande al ingeschreven personen in de BRP is de tweede/vreemde nationaliteit pas op 31-01-2015 in de BRP geschoond. De betreffende wetswijziging (en de verplichting tot schoning) ging expliciet over de registratie van de vreemde nationaliteit in de BRP, niet over de registratie in andere registraties of het gebruik van een vreemde (tweede) nationaliteit bij/door andere overheidsorganisaties.

Andere overheidsorganisaties zoals de Belastingdienst maken hier kijkend naar de doelbinding met betrekking tot het gebruik van het gegeven hun eigen afweging. In dit kader is in de MvT bij de wijziging van de wet BRP het volgende aangegeven: "Verder heeft de beperking van de registratie van gegevens over de vreemde nationaliteit gevolgen voor de uitvoering van bepaalde taken van het ministerie van Financiën (Belastingdienst). Zo wordt het voor Nederland ingewikkelder om belastingverdragen toe te passen en vormt het ontbreken van gegevens over de vreemde nationaliteit een belemmering bij de aanpak van bijvoorbeeld belasting- of toeslagfraude, onder andere doordat de nationaliteit wordt gebruikt bij de selectie van verzoeken tot internationale uitwisseling van fiscale informatie".

In dat verband heeft de Belastingdienst in 2015 een eigen afweging gemaakt waar het gaat om de doelbinding en de vraag of het gegeven mogelijk op een andere manier verkregen kan worden nu BRP niet langer kon dienen als bron. Die afweging heeft tot gevolg gehad dat op 23 juli 2015 ook BVR (de algemene klantadministratie van de Belastingdienst) geschoond is.

D66 46 [Toeslagen]

De leden van de D66-fractie lezen dat op de peildatum 14 april 2020 in één deelsysteem van TVS nog circa 370 burgers met naast de Nederlandse nationaliteit ook nog een andere nationaliteit resteren. Deze leden vragen om de bevestiging dat deze gegevens nu geheel zijn verwijderd.

Antwoord

In een brief van 11 juni 2019 is aan uw Kamer toegezegd dat toegang tot de dubbele nationaliteit voor controle medewerkers zou worden afgesloten en dat de historische gegevens uit de systemen zouden worden gehaald. Beide toezeggingen zijn inmiddels volledig gerealiseerd. Alleen bij nieuwe naturalisaties vanuit en naar Nederlanderschap zullen de oude en de nieuwe nationaliteit een korte periode naast elkaar in TVS geregistreerd kunnen staan. Deze registraties worden regelmatig handmatig verwijderd. Voor behandelaars is dan maar één nationaliteit zichtbaar.

Reactie

[] op 30 juni 2020 heeft de finale conversie plaats gevonden, door technische en menselijke oorzaken (buiten Toeslagen) ontstaan incidenteel nieuwe dubbele registraties, deze worden periodiek opgespoord en verwijderd.

Met opmerkingen [13]: Is slecht bij beperkt aantal naturalisaties het geval. Er blijkt geen structurele oplossing mogelijk. Deze info heb ik van []

D66 47 [Toeslagen/DFenA/UHB]

De leden van de D66-fractie vragen hoe zelflerende (risico-classificatie)modellen omgaan met het feit dat wet- en regelgeving wordt aangepast?

Antwoord

Het risico-classificatiemodel is vooral bedoeld om een indicatie te geven van het risico op onjuistheden in een aanvraag. Deze post wordt vervolgens aangeboden aan een behandelaar die de wet toepast. Deze behandelaar is op de hoogte van aanpassingen in wet- en regelgeving. Als aangepaste wet- en regelgeving ervoor zorgt dat de trainingscases die het model gebruikt niet meer gelden, doordat ze niet langer onjuist of juist zijn door aangepaste wet- en regelgeving, dan worden deze trainingscases uit de trainingsset verwijderd. Dit is echter tot nu toe nog nooit het geval geweest.

D66 48 [Toeslagen]

De leden van de D66-fractie lezen dat een uitworp voor een handmatige beoordeling kan leiden tot het tegenhouden van de vrijgave van de conceptbeschikking en daarmee tot het uitstellen van de uitbetalingen van het (nieuwe) toeslagbedrag. Deze leden vragen of dit betekent dat een risicoselectiemodel, nog voordat er een handmatige beoordeling plaatsvindt, dus wel al financiële en materiële gevolgen kan hebben omdat een uitbetaling van een voorschot wordt uitgesteld? Zij doelen daarmee op de liquiditeitspositie van huishoudens.

Antwoord

Het risico-selectiemodel selecteert aanvraag/mutatie die vervolgens handmatig worden beoordeeld. Voor een geselecteerde aanvraag/mutatie betekent dit dat de uitbetaling van een (nieuw) voorschot later zou kunnen plaatsvinden dan indien de aanvraag/mutatie niet was geselecteerd. Dit is dan van invloed op de financiële positie van een huishouden. Door de handmatige beoordeling van een geselecteerde aanvraag/mutatie kunnen ook terugvorderingen van een voorschot worden voorkomen in het geval van een onterechte aanvraag of mutatie.

D66 49 [Toeslagen]

De leden van de D66-fractie vragen om een uitgebreide toelichting op de constatering van het AP dat het niet duidelijk is geworden waarom het signaal [] van de Landelijke Toezichtsorganisatie (LTO) van de Belastingdienst, dat betrekking had op 120 tot 150 personen, heeft geleid tot een onderzoek naar alle personen met de Ghanese nationaliteit.

Antwoord

Alle beschikbare stukken met betrekking tot de [] zijn op 27 januari 2020 aan de onderzoekers van de AP verstrekt. Het AP heeft na uitgebreid onderzoek bovenstaande constatering gedaan. Ook Toeslagen heeft op grond van de beschikbare gegevens niet kunnen verklaren waarom er onderzoek is gedaan naar alle personen met de Ghanese nationaliteit.

D66 50 [Toeslagen]

De leden van de D66-fractie lezen dat de Belastingdienst heeft verklaard dat bepaalde query's, bijvoorbeeld waarbij enkel werd geselecteerd op nationaliteit, met de kennis van nu disproportioneel zijn. Deze leden vragen waarom hier wordt gewezen op de kennis van nu. Deze leden vragen of het kabinet de mening deelt dat deze query's ook met de kennis van toen als disproportioneel beoordeeld hadden kunnen worden.

Antwoord

De query's met het kenmerk nationaliteit moeten gezien worden in het licht van wat er destijds speelde op fraudegebied. De zogenaamde Bulgarenfraude kreeg veel maatschappelijke en politieke aandacht. Hierbij werd opzettelijk misbruik gemaakt van het toeslagensysteem. De bestrijding van fraude met toeslagen kreeg een zo hoge prioriteit, dat andere waarden op de achtergrond zijn geraakt. Ondanks de tijdgeest hadden ook toen query's niet enkel op basis van nationaliteit geselecteerd mogen worden.

D66 51 [Toeslagen]

De leden van de D66-fractie vragen wat er wordt bedoeld als wordt gesproken over een cultuurgebonden casus, zoals naar voren komt in de briefwisselingen tussen de AP en de Belastingdienst/Toeslagen.

Met opmerkingen [14]:
Dit waarde oordeel expliciet aan de staatssecretaris voorleggen.

Antwoord

Voor zover duidelijk is geworden werd met cultuurgebonden casus verwezen naar homogeniteit van de onderzoekspopulatie.

SP 56 [Toeslagen]

De leden van de SP-fractie constateren dat het onderzoek van de AP zich heeft gericht op het gebruik van nationaliteit en de proportionaliteit daarvan. Deze leden vragen of de AP ook gekeken heeft naar de verwerking van andere gegevens, zoals bijvoorbeeld postcodes, gezinssamenstelling, beroepen, die mogelijk ook onrechtmatig en disproportioneel zijn geweest.

Antwoord

De wijze waarop de AP het onderzoek inhoud heeft gegeven is voorbehouden aan de AP.

SP 58 [Toeslagen]

In de brief met de (eerste) kabinetsreactie op het rapport van de AP zegt de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane excuus aan te bieden. Hebben betrokken ouders in de toeslagenaffaire een persoonlijke excuusbrief mogen ontvangen?

Antwoord

De staatssecretaris heeft meermaals haar welgemeende excuses uitgesproken jegens de bij de toeslagenaffaire betrokken ouders in de publieke arena en in aan hen gerichte videoboodschappen. Welke ouders mogelijk gevolgen hebben ondervonden van de door de AP geconstateerde overtredingen is op voorhand niet duidelijk.

SP 60 [Toeslagen/UHT]

Waarom zijn de bevindingen van de AP niet betrokken bij de compensatieregelingen inzake CAF-onderzoeken?

Antwoord

De bevindingen van de AP worden wel degelijk betrokken bij de compensatieregelingen inzake de CAF-onderzoeken. Bij de beoordeling van een dossier wordt namelijk nagegaan of er sprake is van vooringenomenheid.

Vooringenomenheid wordt gekenmerkt door vooringenomen toezichtacties door B/T zoals benoemd in het rapport van de AUT. Als query's op (tweede) nationaliteit of risicoclassificatie die nationaliteit meewoog (de twee soorten discriminaties geïdentificeerd door de AP) hebben geleid tot dergelijke toezichtacties dan wordt dat als vooringenomen gezien.

SP 61 [Toeslagen/UHT]

Zijn de minister van Financiën en de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane bereid dit alsnog te doen?

Antwoord

Zoals in de vraag hiervoor is opgemerkt worden de bevindingen van de AP betrokken bij de beoordeling inzake CAF-onderzoeken.

SP 63 [Toeslagen/UHT]

Welke concrete initiatieven gaat het kabinet nemen voor genoegdoening?

Antwoord

In de gesprekken die ik heb gehad en nog ga voeren met ouders en deskundigen over de bevindingen van de AP en het effect dat deze bevindingen hebben (gehad) op ouders komt ook genoegdoening aan de orde.

SP 64 [Toeslagen/UHT]

In de Kamerbrief zegt de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane de uitkomsten van

Met opmerkingen [15]:
Er zat toch geen tweede nationaliteit in de risico classificatie?

Met opmerkingen ☐ Klopt! Ook gecheckt bij ☐ Daarom eruit gehaald.

het rapport en de gevolgen hiervan voor gedupeerde ouders te gaan bespreken, onder andere met het ouderpanel. Is dat inmiddels gebeurd?

Antwoord

Ik ga op 28 oktober met het ouderpanel in gesprek over de effecten die de bevindingen van de AP op hen hebben of hebben gehad.

SP 65 [Toeslagen/UHT]

En wat willen de minister van Financiën en de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane dan precies ter bespreking voorleggen?

Antwoord

Ik wil met de ouders bespreken hoe zij de bevindingen van het AP-rapport hebben ervaren en hoe wij daar nu in de hersteloperatie mee omgaan. Deze onderwerpen wil ik in komende maanden ook bespreken met belangenorganisatie BOiNK en met externe deskundigen, zoals het College voor de Rechten van de Mens en discriminatie.nl. De uitkomsten van deze gesprekken neem ik mee in de hersteloperatie en in het verdere onderzoek naar de effecten op burgers dat onderdeel vormt van de de grootschalige verbeteraanpak waar ik u eerder over heb geïnformeerd in de voortgangsrapportage UHT.

Met opmerkingen [17]:

Zie eerder. Volgens mij heeft gesprek met BOiNK en college al plaatsgevonden

SP 67 [UHB/Toeslagen/ VT-handhaving]

De leden van de SP-fractie willen dat er meer gecontroleerd wordt met een aselechte steekproef om te voorkomen dat het zoeklicht naar fouten, fraude en dies meer zij zich beperkt tot een beperkte groep die al dan niet terecht uit de risicoselectie komt. De leden van de SP-fractie horen graag of de minister van Financiën en de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane dit gaan doen.

Antwoord

We voeren op dit moment het risicoclassificatiemodel niet uit, omdat de gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) nog niet is afgerond. Eén van de maatregelen uit de GEB is het aantal aselechte posten wat we aanbieden te verhogen. Dit zal worden opgenomen als vast onderdeel van de selectie van posten, zodra het model weer zal worden gebruikt zal 20% van de posten aselechte worden geselecteerd.

SP 71 [UHB/Toeslagen]

Werd al voor 2013 gebruik gemaakt van de risicoselectie op basis van nationaliteit of andere criteria?

Antwoord

Er was voor 2013 wel een model waarmee prioritering van posten werd vastgesteld, maar nationaliteit was daarin geen criterium.

Met opmerkingen [18]:

Ik vind dit een warrige tekst. Bedoelen jullie: er was voor 2013 wel een model waarmee prioritering van posten werd vastgesteld, maar nationaliteit was daarin geen criterium.

SP 72 [Toeslagen]

De leden van de SP-fractie zijn totaal verbijsterd dat er tot vlak voor het uitkomen van het rapport van de AP nog query's zijn gedraaid met het criterium 'nationaliteit'. Hoe kan dit, zo vragen deze leden? Hoe moeten de leden van de SP-fractie de zin "Deze kwamen binnen in een werkpostbus en werden niet meer gebruikt" lezen?

Antwoord

Het betreft hier een query die heeft gedraaid tot juni 2020. Het betrof een wekelijkse query die terecht kwam in een postbus waar verder geen aandacht aan werd gegeven. Aangezien wederom aan alle medewerkers van Toeslagen werd gevraagd aan te geven of zij nog relevante informatie hadden die betrekking had op gebruik van nationaliteit, heeft de medewerker die de postbus beheerde de query geopend en gezien dat nationaliteit in de query voorkwam. Ook ik betreur dat dit niet eerder is onderkend.

Met opmerkingen

Ja, nieuw tekst

voorstel.

SP 73 [UHB/Toeslagen]

De leden van de SP-fractie maken zich zorgen dat er geen controle mogelijk is op automatische systemen. Deze leden vragen de minister van Financiën en de staatssecretaris van Financiën –

Toeslagen en Douane uit te leggen wat voor query's dit waren, wie daartoe opdracht heeft gegeven en waarom niemand dit uitgezet heeft, terwijl er al meerdere keren door de minister van Financiën en de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane en haar ambtsvoorganger gezegd is dat discriminatie niet mag plaatsvinden?

Antwoord

De vier query's die halverwege 2020 zijn gemeld aan de AP waren met name gericht op het monitoren van handelingen via internet ten aanzien van toeslagen vanuit het buitenland (niet zijnde de directe omliggende landen) dan wel gericht op betalingen naar het buitenland. Drie query's zijn ontwikkeld in 2013/begin 2014, van de vierde query is dit niet te achterhalen. Twee query's zijn respectievelijk voor het laatst uitgevoerd in februari en oktober 2019. De andere twee zijn tot de ontdekking uitgevoerd en na het bekend worden onmiddellijk opgeschort en vervolgens definitief stopgezet. Het betroffen wekelijkse query's die terecht kwamen in een postbus waar verder geen aandacht aan werd gegeven. Derhalve werd de inhoud niet eerder onderkend, hetgeen ik ook zeer betreurt.

Met opmerkingen [20]:
Let op, opmerking bij vraag 41.

SP 81 [UHB/Toeslagen]

Verder vragen de leden van de SP-fractie zich af hoe het kan dat de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen (AUT) kennelijk reeds op 4 augustus 2019 is geïnformeerd over het gebruik van (tweede) nationaliteit als indicator in CAF-zaken, ruim anderhalve maand voor de melding aan de AP. Hoe is de commissie geïnformeerd?

SP 82 [UHB/Toeslagen]

Welke informatie is toen overgedragen? Deze leden zouden graag een afschrift van de betreffende stukken aan de AUT ontvangen.

Antwoord vraag 81 en 82

Op 18 juli 2019 heeft de AP een brief gestuurd met daarin een verzoek om inlichtingen ten behoeve van het AP onderzoek. De beantwoording van dit verzoek heeft vertraging opgelopen, en uiteindelijk is de AP op 20 september 2019 geïnformeerd over het gebruik van (tweede) nationaliteit als indicator in CAF-zaken. Op 4 augustus 2019 is de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen per mail met een document geïnformeerd naar aanleiding van meerdere gestelde vragen.

Het stuk aan de AUT met daarin het antwoord op de vraag met betrekking tot het gebruik van nationaliteit als indicator treft u hierbij aan.

Met opmerkingen [21]:
Vraag is of het stuk overlegd kan worden ivm samenloop WOB-verzoek ,mbt AUT

SP 83 [UHB/Toeslagen]

De leden van de SP-fractie merken op dat de Auditdienst Rijk (ADR) blijkens de antwoorden op feitelijke vragen naar aanleiding van het bericht 'Eerste 100 ouders uitbetaald' (Kamerstuk 31 066 nr. 693), kennelijk pas op 13 november 2019 is geïnformeerd over het gebruik van (tweede) nationaliteit als indicator in CAF-zaken. Deze leden vragen zich af waarom de ADR toen pas is geïnformeerd en hoe de ADR is geïnformeerd. De leden van de SP-fractie zouden graag een afschrift tegemoet zien van de stukken waarmee de ADR is geïnformeerd over deze kwestie.

Antwoord

De ADR heeft zelfstandig onderzoek uitgevoerd naar de toeslaggerelateerde CAF-zaken en daarbij een eigen onderzoeksoptzet bepaald. In die opzet kwamen successievelijk de verschillende onderzoeksvragen aan de orde en zijn op het betreffende moment de relevante stukken ter beschikking gesteld. De ADR is haar onderzoek op 16 oktober 2019 feitelijk gestart. Op 13 november 2019, een kleine maand na de start van het onderzoek naar de toeslaggerelateerde CAF-zaken, is de ADR geïnformeerd over het gebruik van (tweede) nationaliteit als indicator in CAF-zaken.

Met opmerkingen [22]:
Check door UHB of dit strookt met wat eerder aan de kamer is gemeld.

De ADR is op 13 november 2019 per e-mail de antwoordbrieven van aan de AP van 20 september 2019 en van 01 november 2019 inclusief bijlagen ter beschikking gesteld.

Bijgaand een pdf van de e-mail waarmee de stukken zijn verzonden alsmede de betreffende stukken (pdf's van de brieven van 20-09-2019 en 01-11-2019 en een zip-file met de bijlagen bij de brief van 01-11-2019).

SP 98 [Toeslagen]

De leden van de SP-fractie willen daarnaast ook weten of het doorgeven van met CAF samenhangende signalen in FSV en/of risicoselectie op enigerlei wijze heeft doorgewerkt in projecten als KEF en GEBO. Deze leden wijzen erop dat het er alle schijn van heeft dat er in de selectie sprake is van olievlekwerking, van het in kaart brengen van netwerken en verbanden en een mogelijk 'guilty by association'. In dit verband zouden deze leden ook opheldering willen over het zogeheten []-project, dat blijkens het dossier kennelijk ook namen heeft gehad als Mast en Steven. Hoe verhouden deze namen zich tot projecten met dezelfde namen in de correspondentie van [] met de AP over 'Mast' en Steven?

Antwoord

Het project "Kwaliteitsverbetering en fraudebestrijding gastouderopvang" (KEF), dat liep in de periode 2014-2016, was gericht op het versterken van de kwaliteit van toezicht en handhaving. De te onderzoeken gastouderbureaus zijn door de GGD, gemeenten en Toeslagen gezamenlijk geselecteerd. De GGD maakte hiervoor gebruik van interne risicoprofielen en Belastingdienst/Toeslagen van het risicoclassificatiemodel.

Het project GEBO (Geen Eigen Bijdrage Kinderopvang) is gestart naar aanleiding van signalen dat niet in alle gevallen toeslagaanvragers een voldoende "eigen bijdrage" betalen. Het project GEBO werd in de praktijk vormgegeven door bezoeken bij kinderopvangorganisaties door medewerkers van de buitendienst van Belastingen. Per regio werd een aantal bedrijfsbezoeken uitgevoerd. Toeslagen heeft met behulp van query's en kliks instellingen per "regio" geselecteerd.

Er is geen sprake geweest van een zogenaamd [] Project dat eerder de naam Mast of Steven zou hebben gedragen. Het betreft drie verschillende kinderopvangorganisaties waarbij in alle gevallen het vermoeden was er geen eigen bijdrage zou worden betaald. Het betreft drie verschillende onderzoeken. Casus [] en Mast zijn voortgekomen uit GEBO en casus Steven komt voort uit diverse (externe) signalen.

SP 105 [Toeslagen]

De leden van de SP-fractie zien ook dat er tussen iemand van team Handhaving contact plaats vindt met de FIOD en iemand van het ministerie van Financiën (bijlage 2, daarbinnen bijlage 7). Dit betreft de casus [] over mensen met de Ghanese nationaliteit. Kunnen de minister van Financiën en de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane aangeven of het bestand ook met de AP gedeeld is, of alleen de mailwisseling? Is het mogelijk om het bestand openbaar te maken en inzicht te krijgen in de analyse die destijds tot aan het ministerie gedeeld werd?

Antwoord

Alle beschikbare stukken met betrekking tot de casus [] zijn op 27 januari 2020 aan de onderzoekers van de AP verstrekt.

Met opmerkingen [23]:
Snapt men deze term?

Met opmerkingen [24]:
Cruciaal is natuurlijk welke criteria er in die queries werden gebruikt. En zijn kliks niet hetzelfde als FSV signalen? Dat dan ook eerlijk benoemen.

Met opmerkingen [25]: Dit is overgenomen uit het GEBO rapport. Uit tekst kan niet worden opgemaakt wat er precies onder valt, tekst is van []. We zouden het eventueel na kunnen vragen bij [].

Met opmerkingen [26]:
Kennen wij dat stuk en is dat niet al openbaar gemaakt? Zo niet, waarom niet?

Met opmerkingen [27]: Het is lastig te achterhalen welke bijlage hier wordt bedoeld. Deze vraag bij [] uitgezet om na te vragen bij []. Antwoord op je vraag volgt.

Met opmerkingen [28]:
Beschikbaarstellen is aan UHB